

Putovanje članova udruge „Hrvatski računovođa“ u Portugal

HRVATSKI
RAČUNO
VOĐA

Portugal pruža izvanrednu raznolikost krajolika i iskustava za svakog posjetitelja. Tako su i članovi Udruge „Hrvatski računovođa“ imali prilike upoznati ovu prekrasnu zemlju u putovanju koje je trajalo od 2. do 9. svibnja 2010., koje je kao i svake godine proteklo u ugodnom druženju, upoznavanju zemlje, običaja i života u Portugalu.

Republika Portugal je država na zapadu Europe, na istoku i sjeveru graniči sa Španjolskom, a na zapadu i jugu izlazi na Atlantski ocean. Iako Portugal nema jasnu geografsku liniju za nacionalnu granicu, ovaj krajnji zapadni dio Iberskog poluotoka postoji unutar svojih granica praktički nepromijenjen gotovo 800 godina. Preko deset milijuna stanovnika govori vlastiti jezik, pridržava se svojih jedinstvenih kulturnih tradicija i ponosi se stoljećima starom poviješću dostojanstvene nezavisnosti i nepovjerenja prema susjednoj Španjolskoj.

Ime Portugal samo po sebi otkriva dijelove rane povijesti ove zemlje – ono potiče od rimskog imena Portus Cale, moguće mješavine grčkog i latinskog imena koje znači „Lijepa luka“. Portugal je tijekom 15. i 16. stoljeća proširio svoj utjecaj. Slavne osobe tih stoljeća su: Fernando Magellan koji je oplovio svijet, Bartolomeo Diaz koji je dospio do Rta dobre nade i istočnog kraja Afrike, Vasco da Gama i ostali. Krajem 16. stoljeća, Portugal je prvi put u povijesti izgubio nezavisnost, našavši se pod vlašću Španjolske čime je počelo propadanje Portugala kao velesile. I poslije ponovnog uspostavljanja nezavisnosti (1640.) Portugal je nastavio gubiti ekonomsku i političku moć, i to zbog niza događaja kao što su potres u Lisabonu 1755., Napoleonova osvajanja, nezavisnosti Brazila i građanski rat između apsolutista i liberala. 1974. godine prekinuta je desničarska diktatura poslije čega je zemlja prošla kroz velike demokratske promjene. Godine 1975. Portugal je dao nezavisnost svojim preostalim kolonijama. Portugal je jedan od osnivača NATO saveza, a od 1986. je član Europske unije, od kada je krenuo njegov značajan razvoj u današnju suvremenu turističku zemlju.

Unatoč tome što je riječ o jednoj maloj zemlji, pokrajine Portugala neizmjerljivo su različite. Ruralne pokrajine Minho i Tras-Os-Montres na sjeveru su najtradicional-

nije, a jug zemlje potpuno je drukčiji. Pokrajina Algarve, s prekrasnim pješčanim plažama i divnom, toplom mediteranskom klimom pretvorila se u omiljeno odredište za ljetovanje i odmor sjevernih Europljana. Dvije velike rijeke Tejo i Douro izvire u Španjolskoj da bi zatim tekle zapadno od Portugala i ulile se u Atlantski ocean. Iz predjela divljih tokova rijeke Douro dolazi najznaменitiji portugalski proizvod – vino Porto iz vinograda zasadenih na strmim terasama uklesanima u obronke planina. Na ušćima rijeke Tejo i Douro smjestila su se dva najveća portugalska grada Lisabon i Porto.

Lisabon, glavni grad Portugala, kozmopolitska je metropola s bogatim kulturnim životom i mnogim nacionalnim muzejima i umjetničkim galerijama gdje su članovi Udruge „Hrvatski računovođa“ započeli upoznavanje Portugala. To je jedan od najljepših gradova Europe i preoceanska luka za mnoge morske putove. Proteže se uz rijeku sjeverno od ušća

rijeke Tejo okupirajući sedam brežuljaka među kojima se ističe Monsanto. Udaljen je 17 km od Atlantskog oceana i ima oko 550 000 stanovnika, a s okolicom broji gotovo do 2 milijuna. Kako je grad zbog potresa 1755. bio srušen sa zemljom, središte grada je uglavnom iz 18. stoljeća, s brižno isplaniranim, elegantnim ulicama u četvrti Braixa. Na brežuljcima obiju strana centra grada,

Posjet Fatimi

uske ulice četvrti Alfama i Bairro Alto čine grad osobitim, a veliki spomenici u Belemu još uvijek svjedoče o pomorskoj povijesti grada. Posjet katedrali Se, crkvi sv. Antuna (na mjestu gdje je rođen), Trgu Dom Pedra IV., utvrđi sv. Jurja, najpoznatijem trgu portugalske prijestolnice poznatoj kao Trg Comercio, samostanu Jeronimos – remek-djelu manuelskog stila, kuli Bedem – samo su neka prekrasna mjesta koja smo posjetili u ovom gradu. Dan je završio u ugodnom druženju i večeri uz glazbu Lisabona – fado s izrazom čežnje i tuge.

Sljedeći dan bio je rezerviran za razgledavanje okoline Lisabona. Grad Sintra smješten je u sjevernom dijelu planine Serra de Sintra i bio je omiljeno mjesto za odmor portugalskih vladara, gdje smo posjetili Nacionalnu palaču Sintra. Nadalje, Palača Pena koja se nalazi na jednom od najviših obronaka planine postala

je muzej i potpuno je sačuvana te izgleda kao kada je u njoj živjela kraljevska obitelj. Vožnjom dalje uz obalu mogli smo vidjeti ribarska mjesta i ljetne rezidencije iz 19. stoljeća. Na nešto više od desetak kilometara od Lisabona nalazi se jedan od najpoznatijih portugalskih turističkih dijelova – obala Estorila i dva grada koja se posebno ističu na ovom dijelu atlantske obale: Estoril i Cascais. Cabo da Roca i svjetionik na vrhu impresivne hridine na 140 m visine na najzapadnijoj točki europskog kontinenta, ostat će nam također u spomeni.

Na putu do Porta posjetili smo srednjovjekovno mjesto Obidos te dominikanski samostan u Batalji koje je remek-djelo gotičke arhitekture i portugalskog manuelskog stila. Samostan Mosteiro de Santa Maria da Vitoria simbol je pobjede nad Španjolcima 1385. koju je kralj Jao obećao izgraditi u tu čast.

Posjet vjerskom svetištu u Fatimi podsjetio nas je na ukazanje Gospe pastirskoj djeci još iz 1917., a veliki obrađeni prostor svetišta dvaput je veći od Trga sv. Petra u Rimu na kojem dominira Bazilika sagrađena 1928. U kapeli Ukazanja čuva se kip Gospe od Fatime, a u krunu Djevice ugrađen je metak od atentata na papu Ivana Pavla II.

Porto je jedan od najstarijih europskih gradova koji svoje ime duguje svjetski čuvenom vinu, punog i jakog okusa – portu, koje smo i sami kušali pri posjetu podrumu Ca'lem. To je po veličini drugi grad u Portugalu, centar sjevera na rijeci Douro koji smo doživjeli u kratkoj vožnji brodom. Posebno su značajni njegovi mostovi te tipični stari gradski dio Ribeira na obali rijeke s malim uličicama i proćeljima kućica prekrivenim pločicama.

Grad Braga će nam ostati u sjećanju kao vjerska prijestolnica Portugala u kojem se posebno ističe veličanstvena katedrala Se romaničkog stila u kombinaciji baroka, gotike i s mnoštvom pozlaćenih detalja.

Sljedeći dan u povratku iz Porta posjetili smo grad Coimbru – treći najveći grad u zemlji, poznat kao jedan od najstarijih sveučilišta u Europi. To je ujedno sjedište najstarijeg portugalskog sveučilišta, a iako se Lisabon i Porto natječu za ekonomski i politički status, Coimbra ima prednost kao kulturno središte. Iako je padala kiša, gradić Aveiro, nekad veliku morskou luku, zapamtit ćemo po ljupko okrećenim kućama aveirskih ribara. Poznato je i po svojoj laguni koja se proteže gotovo 50 km.

Cabo da Roca - na najzapadnijem dijelu Europe

Razveselio nas je ponovni dolazak u Lisabon, smještaj u lijepi hotel na trgu markiza Pombala i još jedna zanimljiva zajednička večer. No to je značilo i kraj našeg posjeta Portugalu i brigu hoće li nam vulkan koji se ponovo aktivirao dopustiti da još koji dan produžimo naše druženje. Ipak smo imali sreću i na vrijeme stigli u naše domove.

Zahvaljujući našem vodiču, gospodinu Željku Tomiću, osim upoznavanja kulturnih i ostalih znamenitosti Portugala, naučili smo nešto i o poreznom sustavu ove zemlje. Promet dobara oporezuje se PDV-om po stopama od 21%, 12% i 5% (osim u Madeiri i Azorima gdje je stopa od 14%, 8% i 4%). Dobitak se oporezuje stopom od 25% (postoje iznimke), a dohodak prema poreznim razredima i stopama u rasponu od 10,5% do 42%.

Zasigurno ćemo se svi sudionici puta rado sjetiti stare portugalske izreke: „Lisabonu zabava, Coimbra pjeva, Braga se moli, a Porto radi.“ Nadamo se da ćemo i sljedeće godine opet uživati i prepustiti se ljepotama neke druge zemlje.

Priredila: Mr. sc. Ljerka MARKOTA

Degustacija Porta u podrumu Ca'lem